

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 20 juni 1991 door de Voorzitter van de Vlaamse Raad om een aanvullend advies verzocht, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, over een voorstel van decreet "houdende statuut, organisatie en erkenning van regionale televisieverenigingen" (St. Vl. R., 509 (1990-1991) - nr. 1), heeft op 24 juni 1991 het volgend advies gegeven :

De Voorzitter van de Vlaamse Raad verzoekt in zijn brief van 19 juni 1991 om een aanvullend advies over de artikelen 7, 8 en 9 van het voorstel van decreet waarover de Raad van State op 7 juni 1991 het advies L. 20.861/8 heeft verstrekt.

Meer bepaald vraagt de Voorzitter van de Vlaamse Raad :

- de opmerkingen met betrekking tot artikel 8, § 2, van het voorstel te expliciteren;
- te antwoorden op de vraag of voormelde artikelen bestaanbaar zijn met de cultuurpactwet, inzonderheid met artikel 9 van die wet.

Hoewel de afdeling wetgeving van de Raad van State zich in beginsel enkel uit te spreken heeft over ontwerpen en voorstellen van teksten, en dus niet over rechtsvragen als dusdanig, mag men toch aannemen dat haar bevoegdheid zich uitstrekt tot de door de adviesvragende overheid gestelde rechtsvragen welke onmiddellijk aansluiten bij en rechtstreeks verband houden met de voor advies voorgelegde teksten.

1. De wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, hierna te noemen cultuurpactwet, legt verplichtingen op aan de "overheid".

.../...

Luidens artikel 2, derde lid, van die wet dienen onder overheid "onder meer te worden verstaan de uitvoerende macht, de provincieoverheden, de interprovinciale verenigingen, de gemeenteoverheden, de overheden van de agglomeraties en federaties van gemeenten, de intercommunale verenigingen, de Nederlandstalige en Franstalige commissies voor de cultuur van de Brusselse agglomeratie en de openbare instellingen die onder deze overheden ressorteren".

Artikel 9 betreft "de culturele infrastructuur, instellingen en diensten opgericht door of ressorterend onder de overheid".

Uit de parlementaire voorbereiding van die bepaling blijkt dat de woorden "ressorterend onder" tot doel hebben in de toepassingssfeer van de onderhavige wet de rechtstreekse of onrechtstreekse overheidstussenkomsten te betrekken. Onrechtstreeks wordt meestal een beheers-v.z.w. opgericht, die door de overheid kan worden beïnvloed (Gedr. St., Kamer, 633 (1972-1973) - nr. 1, p. 4). Zie ook Gedr. St., Kamer, 633 (1972-1973) - nr. 2, p. 5.

In dit verband kan ook verwezen worden naar hoofdstuk VIII van de cultuurpactwet waarin de waarborgen betreffende het gebruik van de communicatiemiddelen zijn opgenomen : artikel 18 gaat over "de middelen voor meningsuitdrukking die afhangen van de overheden in de betrokken gemeenschap" (1), terwijl artikel 19 betrekking heeft op de

(1)"Men wil het een meerderheid voortaan onmogelijk maken de openbare geldmiddelen voor het maken van een eenzijdig

"instituten voor radio en televisie" (in de geest van de cultuurpactwetgever, B.R.T. en R.T.B. : Gedr. St., Kamer, 633 (1972-1973) - nr. 1, p. 5).

Een amendement bij artikel 15 dat ertoe strekte de door een overheidslichaam gesubsidieerde infrastructuur gelijk te stellen met de infrastructuur die wordt beheerd onder het gezag van een overheid, werd verworpen (Gedr. St., Kamer, 633 (1972-1973) - nr. 2, p. 7-8).

Uit wat voorafgaat blijkt dat privaatrechtelijke verenigingen ook onder de toepassing van de cultuurpactwet kunnen vallen, doch enkel voor zover zij "onder de overheid ressorteren". De regionale televisieverenigingen die krachtens het voorgelegde voorstel zullen worden erkend, kunnen niet worden geacht aan die voorwaarde te voldoen, met het gevolg dat de cultuurpactwet er niet van toepassing op zal zijn.

2. Luidens artikel 6bis van de Grondwet moet het genot van de rechten en vrijheden (in casu het recht op vrije meningsuiting gegarandeerd door artikel 14 van de Grondwet en door artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming

propagandablad te gebruiken" (Gedr. St., Kamer, 633 (1972-1973) - nr. 1, p. 7).

.../...

van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (E.V.R.M.)) aan de Belgen toegekend, zonder discriminatie verzekerd worden (zie ook artikel 1 van de cultuurpactwet). Te dien einde waarborgen de wetten en de decreten onder meer de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden, terwijl de nationale wetgever krachtens artikel 59bis, § 7, van de Grondwet bevoegd is om de regelen ter voorkoming van discriminatie vast te stellen (zie de cultuurpactwet, waardoor ook de Gemeenschappen gebonden zijn).

De vaststelling dat de cultuurpactwet niet van toepassing is op de regionale televisieverenigingen, ontslaat er de Vlaamse Raad bijgevolg niet van de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden te waarborgen.

Gelet op de technische beperkingen wat het aantal televisiesignalen betreft dat - hetzij via de ether, hetzij via de kabelnetten - kan worden uit- of doorgezonden, kan de Vlaamse Raad van oordeel zijn dat het aantal regionale televisieverenigingen beperkt moet worden in de zin aangegeven in artikel 6 van het voorstel, uiteraard voor zover dit verenigbaar is met het bepaalde in artikel 10 van het E.V.R.M. (zie in dit verband 's Raads advies L. 17.275/8 van 11 juni 1986, St. Vl. R., 152 (1985-1986) - nr. 1, pp. 21-24).

Gezien deze - beperkte - monopoliepositie van de regionale televisieverenigingen, is het a fortiori geraden ter naleving van artikel 6bis van de Grondwet zekere waarborgen in te bouwen opdat de verschillende ideologische en filosofische strekkingen zouden worden betrokken bij het bestuur van die verenigingen.

.../...

In artikel 7, § 1, van het voorstel wordt blijkbaar met dat doel bepaald dat de algemene vergadering van de regionale televisievereniging representatief wordt samengesteld rekening houdend met politieke, sociale, culturele, levensbeschouwelijke en regionale criteria.

Luidens artikel 8, § 1, moet de raad van beheer van de regionale televisievereniging representatief zijn, zonder dat dit evenwel in de tekst wordt verduidelijkt (zie echter de toelichting, St. Vl. R., 509 (1990-1991) - nr. 1, p. 5).

In artikel 8, § 2, van het voorstel wordt voorzien in de oprichting in elke regionale televisievereniging van een op politiek, sociaal, cultureel, levensbeschouwelijk, etnisch en geografisch vlak representatief samengestelde adviesraad, die over het pluralistisch en onafhankelijk karakter van de regionale zender moet waken.

De regeling in het voorstel in verband met de adviesraad biedt echter geen waarborgen dat deze raad zijn waakfunctie ook efficiënt zal kunnen uitoefenen. Vandaar dat in 's Raads advies L. 20.861/8 werd gesuggereerd het voorstel ten minste op twee punten aan te vullen, namelijk wat de oprichting van die raad betreft (welke door het voorstel aan de betrokken televisievereniging wordt overgelaten met een vrijwel onbeperkte appreciatiebevoegdheid, wat derhalve de onafhankelijkheid van die raad onvoldoende kan waarborgen) en wat het gevolg betreft dat aan de adviezen en de jaarlijkse evaluatierapporten moet worden gegeven.

.../...

De aanvulling van het voorstel op die beide punten veronderstelt echter het maken van bepaalde beleidskeuzes, die uiteraard de bevoegdheid van de Raad van State te buiten gaan en derhalve aan de decreetgever toekomen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : J. NIMMEGEERS, kamervoorzitter,
W. DEROOVER, staatsraden,
D. VERBIEST,
Mevrouw : F. LIEVENS, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. BAERT, auditeur.
De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door
de H. W. VAN VAERENBERGH, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

J. NIMMEGEERS.